

CO NÁS TRÁPI, ANEB KAM CHCEME SMĚŘOVAT V BOZP?

RNDr. Mgr. Petr Skřehot, PhD.,

Znalecký ústav bezpečnosti
a ochrany zdraví, z. ú., Praha

doc. Ing. Michal Hovanec, PhD.,

Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany
zdravím, s.r.o., Košice

Mnoho současných českých a slovenských právních předpisů má společný základ a dodnes je v obou státech v účinnosti také celá řada československých technických norem vydaných ještě před rokem 1993. Na druhou stranu, lečkeré specifické oblasti BOZP jsou v ČR a SR řešeny odlišně a odlišné jsou i názory odborníků na to, která varianta je vlastně lepší. Letos uplynulo 25 let od rozpadu Československa, a i když se ČR a SR vydaly svou vlastní cestou vývoje, naše národy si zůstaly velmi blízkými. Platí to jak pro oblast kulturní, tak i legislativní. Historické pouto trvajícím 75 let je evidentní i v oblasti BOZP.

Tuto skutečnost ostatně každodenně prověřuje reálná praxe, nicméně pouze odborníci, kteří mají širší přehled (t. j. orientují se v české i slovenské legislativě) mohou objektivně posoudit, z čeho si mohou vzít inspiraci Češi od Slováků a v čem zase Slováci od Čechů. V mnoha ohledech jsme na tom ale podobně. Řešíme stejné praktické problémy a hledáme odpovědi na obdobné otázky celospolečenského významu. Jedná se kupříkladu o osobní odpovědnost bezpečnostních techniků (v ČR označovaných jako osoby odborně způsobilé k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti BOZP, ve zkratce OZO PRE), o systém jejich celoživotního vzdělávání, o definování požadavků na jejich znalosti v řadě specifických oblastí (např. aplikovaná ergonomie, technická zařízení apod.), dále o priority výzkumu včetně jeho podpory ze strany státu, o specifické podmínky pro zajištění BOZP u nových forem práce a v neposlední řadě také o osvětu cílenou zejména na děti, mládež a začínající pracovníky.

Osobní odpovědnost bezpečnostního technika

V České republice v roce 2014 vstoupil v účinnost nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.), který se promítl také do oblasti poskytování služeb na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tento zákon v § 2950 nově řeší škodu způsobenou vadnou informací nebo radou, přičemž říká, že

„kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu, nebo jinak vystupuje jako odborník,

nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti“.

Všichni bezpečnostní technici (OZO PRE), zejména pak ti, kteří svou profesi vykonávají mimo pracovně-právní vztahy (t. j. jako úplatnou službu třetím osobám), tak nesou plnou osobní odpovědnost za případnou vadnou radu, kterou by svému klientovi přivodili újmu (např. sankci od inspekčních orgánů). Asi nejpálčivěji se to dotýká povinností uvedených v § 102 odst. 3 českého zákoníku práce, který zaměstnavateli ukládá **soustavně vyhledávat nebezpečné činitele** a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek a v návaznosti na to provádět vyhodnocení rizik. Takto široce až vágně definovanou povinnost v slovenské legislativě nenajdeme. Taktéž pojem „soustavně“ slovenská legislativa chápe poněkud jinak, respektive ji uvádí v jiné souvislosti. V § 147 zákoníku práce je zaměstnavateli uložena povinnost

„sústavne zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri práci a na ten účel vykonávať potrebné opatrenia vrátane zabezpečovania prevencie, potrebných prostriedkov a vhodného systému na riadenie ochrany práce“.

De iure se tak jedná o obdobu ustanovení § 102, odst. 1 českého zákoníku práce, který říká, že

„zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou